

Στην Οδύσσεια (ω 11), ο Όμηρος αναφέρει ότι οι ψυχές των νεκρών μνηστήρων της πιστής Πηνελόπης, οδηγημένες από τον Ερμή, πέρασαν τη «Λευκάδα πέτρη» (τον άσπρο βράχο), πριν να διαβούν τις πύλες του Ήλιου και την χώρα των ονείρων για να φθάσουν στο λιβάδι των νεκρών. Εκεί, ανάμεσα σε άλλες, συνάντησαν και τις ψυχές του Αχιλλέα και του Πάτροκλου. Από αυτά, οι ερευνητές συμπέραναν ότι αρχικά το νησί Λευκή οι αρχαίοι το τοποθετούσαν στην είσοδο του Άδη και το ταύτιζαν με τα νησιά των Μακάρων και τα Ηλύσια Πεδία.

Ο ποιητής Πίνδαρος ήθελε τον Αχιλλέα να κάθεται πλάι στον κριτή του Άδη, Ραδάμανθυ. Άλλοι ποιητές τον ήθελαν στα Ηλύσια Πεδία, ο Σιμωνίδης και ο Ίβυκος με σύντροφο την Μήδεια, ο Σενέκας με σύντροφο την Πολυξένη, ο Πausanίας με σύντροφο την Ελένη, ο Αντωνίνος Λιβεράλης με σύντροφο την Ιφιγένεια.

Αργότερα, το νησί Λευκή αποχωρίστηκε από τον Άδη. Ο Pausanίας το τοποθετούσε στις εκβολές του Δούναβη, στον Εύξεινο Πόντο (σημερινό Φιδονήσι), ενώ ο Στράβωνας στις εκβολές του Βορυσθένη (σημερινού Δνειπερου). Κατά τον Κόιντο Σμυρναίο, ο Ποσειδώνας ήταν που λυπήθηκε την Θέτιδα, όταν την είδε να κλαίει τον γιο της σπαρακτικά, και την διαβεβαίωσε ότι ο Αχιλλέας θα γινόταν δεκτός στον Όλυμπο, όπως παλαιότερα είχε συμβεί με τον Διόνυσο και τον Ηρακλή, που όμως ήταν γιοι του Δία. Για την ώρα, θα έμενε σε ένα νησί κι αυτό δεν ήταν άλλο από τη Λευκή. Εκεί, οι κάτοικοι των γύρω περιοχών θα τον τιμούσαν ως θεό. Εκεί, έγινε σύντροφος της Μήδειας, της Ελένης και της Ιφιγένειας.

Το νησί ήταν ακατοίκητο. Οι πιστοί του ήρωα είχαν χτίσει ένα μεγαλόπρεπο ναό με άγαλμά του και βωμούς για θυσίες προς τιμή του. Θαλασσοπούλια είχαν αναλάβει την φροντίδα του. Κάθε πρωί, βουτούσαν στη θάλασσα κι έπειτα πετούσαν ως τον ναό και με τις βρεγμένες φτερούγες τους σφουγγάριζαν το πάτωμα. Οι κάτοικοι των γύρω περιοχών είχαν αμολήσει κατσίκια που ζούσαν ελεύθερα στο νησί. Στις γυναίκες απαγορευόταν να πλησιάσουν. Στους άνδρες να στήσουν σπίτια και να εγκατασταθούν. Ναυτικοί και ταξιδιώτες μόνο μπορούσαν να καταφύγουν εκεί, όταν τους έβρισκε τρικυμία. Στην διάρκεια της ημέρας, άκουγαν οπλομαχίες αλλά τίποτα δεν μπορούσαν να δουν. Ήταν ο Αχιλλέας που έκανε εξάσκηση. Τις νύχτες τον άκουγαν να παίζει με τη λύρα του ή να τραγουδά.

Πολλοί βεβαίωναν ότι τον έβλεπαν να κουβεντιάζει με περαστικούς στον κάμπο της Τροίας. Στα 560 π.Χ., ορκίζονταν ότι τον είδαν στην Κάτω Ιταλία, στην διάρκεια μιας από τις μάχες

ανάμεσα σε Κροτωνιάτες και Λοκρούς.

Οι ξένοι που ξέπεφταν στη Λευκή, διάλεγαν ένα από τα κατσίκια για να το θυσιάσουν. Για να γίνει αυτό, άφηναν χρήματα στον ναό. Αν τα χρήματα ήταν λίγα, το διαλεγμένο κατσίκι δεν πλησίαζε τον βωμό. Πρόσθεταν κι άλλα κι όταν το ποσό έφτανε σε άγνωστο «ικανοποιητικό» επίπεδο, το κατσίκι πήγαινε μόνο του στο θυσιαστήριο.

Το ότι κάτοικοι ελληνικών αποικιών του Εύξεινου Πόντου τιμούσαν θεό με το όνομα Αχιλλέας Ποντάρχης («άρχοντας του Πόντου») αλλά και η συσχέτιση του ήρωα με το ινδοευρωπαϊκό «αχ» (νερό: Αχελώος, Ίναχος κ.λπ.) έκανε τον Μιχάλη Σακελλαρίου να υποθέσει ότι αρχικά ο Αχιλλέας ήταν θεός του υγρού στοιχείου που υποβιβάστηκε σε ήρωα. Ο Ιωάννης Κακριδής βρήκε την υπόθεση αυτή ελκυστική. Άλλωστε, οι Αχαιοί ήταν «αυτοί που ήλθαν από το νερό».

(τελευταία επεξεργασία, 5 Μαρτίου 2022)